

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtuvalt Mittetulundusühing Hara Sadam (registrikood 80386870, aadress Hara sadam, Hara küla, Kuusalu vald, Harju maakond) vee erikasutuse keskkonnaloa taotlusest, võttes aluseks haldusmenetluse seaduse § 40, § 46, veeseaduse § 2 lg 2, § 187 § p 8, 10, 11 ja 17, § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 2 p 18 ja lg 4, § 6¹ lg 3 ja 5, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, ja § 12 lg 1¹ p 1 otsustan:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Mittetulundusühing Hara Sadam (registrikood 80386870, aadress Hara sadam, Hara küla, Kuusalu vald, Harju maakond) vee erikasutuse keskkonnaloa nr KL-521137 taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, oluline on järgida töökorralduslike nõudeid.

1.2. Anda Mittetulundusühingule Hara Sadam vee erikasutuse keskkonnaluba nr KL-521137 Hara sadama (Hara sadam, Hara küla, Kuusalu vald, Harju maakond, kü 42301:001:0292) akvatooriumi süvendamiseks mahus 3 840 m³ (loa tabel V10). Süvenduspinnas on lubatud paigutada sadam akvatooriumi piiresse jäävale madalale merealale sadamaala kujundamise eesmärgil (loa tabel V11). Täiteala korrastamiseks paigutatakse alale tahkeid aineid (muld, liiv) mahus 2 850 m³ (loa tabel V11). Tegevuse käigus muutub rannajoon (loa tabel V12). Keskkonnaluba antakse kehtivusega kuni 15.03.2031.

1.3. Määrata vee erikasutuse keskkonnaloale nr KL-521137 töökorralduslikud nõuded ja tingimused vee erikasutuse mõju vähendamiseks (loa tabel V11 ja V16) ja nõuded teabe esitamiseks (loa tabel V17), nagu kirjas korralduse ptk 3.2. ja 3.3.

1.4. Korraldus jõustub selle teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Mittetulundusühing Hara Sadam (registrikood 80386870, aadress Hara sadam, Hara küla, Kuusalu vald, Harju maakond) esitas 18.11.2023 vee erikasutuse keskkonnaloa (edaspidi

keskkonnaluba) taotluse. Taotlust täiendati 28.12.2023 ja 10.01.2024. Nõuetekohane [1] taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.01.2024 menetluse nr M-126457 all taotlusena T-KL/1021589-3 (edaspidi *taotlus*). Keskkonnaamet pidas esitatud infot piisavaks keskkonnaloa menetluse algatamiseks. Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 35 lg 1 p 1 järgi algab haldusmenetlus taotluse esitamisega haldusorganile.

2.1.2. Keskkonnaluba taotletakse Hara sadama (Hara sadam, Hara küla, Kuusalu vald, Harju maakond, kü 42301:001:0292) akvatooriumi süvendamiseks mahus 3 840 m³. Süvenduspinnas soovitakse paigutada sadam akvatooriumi piiresse jäävale madalale merealale sadamaala kujundamise eesmärgil. Täiteala korrastamiseks paigutatakse alale tahkeid aineid (muld, liiv) mahus 2 850 m³. Tegevuse käigus muutub rannajoon. Täiteala hakatakse kasutama paatide hoiustamiseks, kalapüügivahendite valmis seadmiseks jne. Taotleja edastas kavandatava tegevuse osas lisaselgitused[2], mille kohaselt viiakse tööd ellu ühes etapis ning loodav täiteala on piisav järgneviks kümneks aastaks. Tööd teostatakse väljaspool kalade kudeaega ja lindude pesitsusaega. Kavandatavate tööde detailne kirjeldus on toodud eelhinnangu ptk 1.1.1. (Lisa Eelhinnang). Keskkonnaluba taotletakse kehtivusega kaheksa aastat.

2.2. Keskkonnaloa taotluse menetluse algatamisest teavitamine

2.2.1. Loa andja teavitas 23.01.2024 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud KOTKAS 23.01.2024 kirja nr DM-126457-7 all) ning küsis Kuusalu Vallavalitsuselt arvamust taotluse kohta (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 43 lg 1) (registreeritud KOTKAS 23.01.2024 kirja nr DM-126457-8 all). Kuusalu Vallavalitsusel puudusid omapoolsed parandus- ja täiendettepanekud taotlusele (registreeritud KOTKAS 13.02.2024 kirja nr DM-126457-11 all). Lisaks selgitas Kuusalu Vallavalitsus oma avastuses, et Kuusalu vallas on määratud sadamaalad üldplaneeringuga. Kui planeeritakse sadamaala üldplaneeringuga määratud asukohta, siis ei ole vajalik detailplaneeringu koostamine. Arvestades asjaolu, et üldplaneeringuga on määratud antud ala sadamaalana, ei ole antud juhul vajalik detailplaneeringu koostamine.

2.2.2. Loa andja teavitas 23.01.2024 avalikkust keskkonnaloa menetluse algatamisest väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet ei pea teate avaldamist kohalikus või maakondlikus ajalehes vajalikuks (*KeÜS* § 47 lg 2 kohaselt võib teate jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi). Tegevus toimub olemasolevas sadamas. Süvendamine on vajalik ohutu laevaliikluse tagamiseks, hoidmaks laevateedel ettenähtud sügavusi. Kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub eeldatavalt piisav avalik huvi.

2.2.3. Loa andja teavitas 23.01.2024 puudutatud isikuid taotluse esitamisest kirjaga nr DM-126457-7 (*KeÜS* § 46 lg 1 p 1). Transpordiamet esitas oma 02.02.2024 kirjas (registreeritud KOTKAS 02.02.2024 kirja nr DM-126457-9 all) ettepaneku lisada keskkonnaloele **nõue kirjalikult teavitada Transpordiametit vee erikasutusega seotud süvendustööde alustamisest**. Keskkonnaamet arvestab ettepanekuga (vt loa tabel V17). Puudutatud isikud rohkem ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitanud.

2.3. Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Loa andja teavitas **XX.02.2024** keskkonnaloa nr KL-521137 andmise otsuse eelnõu ning eelhindangu ja sellega seonduva keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamata jätmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja puudutatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi *KeHJS*) § 11 lg 2²). *Eelnõudele ettepankuid ja vastuväiteid ei esitatud/esitati.*

[1] veeseaduse (edaspidi *VeeS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § § 42 lg 1 ja keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded“. Esitatud olid ka keskkonnaministri 16.08.2017 määruses nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ nimetatud andmed keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindangu koostamiseks.

[2] Lisateave tegevusest registreeritud KOTKAS 21.02.2024 kirja nr DM-126457-13 all.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

3.1.1. Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (*KeHJS* § 3 lg 1 p 1 ja p 2).

3.1.2. Planeeritav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus *KeHJS* mõistes (*KeHJS* § 11 lg 3, § 6 lg 1), seega *KMH* algatamine ei ole kohustuslik ja *KMH*-d ei algatata *KMH* vajadust põhjendamata. *KeHJS* § 11 lg 4 kohaselt tuleb *KeHJS* § 6 lg 2 nimetatud tegevuste korral kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele *KeHJS* § 6¹ kohase eelhindamise tulemused.

3.1.3. Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma *KMH* vajalikkust (*KeHJS* § 6 lg 2³) kuna planeeritakse süvendamist ja kaadamist mahus üle 500 m³, muudetakse merepõhja maaks ning tegevus ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti (*KeHJS* § 6 lg 2 p 18, § 6¹ lg 3, § 11 lg 2 ja 4 ning *KeHJS* § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) § 1 lg 1, § 11 p 2¹, 7² ning § 15 p 8).

3.1.4. Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (*LISA Eelhindang*), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu *KMH* algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;

- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;
- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

3.2. Kaalutlused keskkonnavalda andmisel

3.2.1. VeeS § 2 lg 2 ja KeÜS § 41 lg 1 p 1 koostoimes on vee erikasutuse aluseks vee erikasutuse keskkonnavalda. Vastavalt VeeS §187 punktile 8, 10, 11 ja 17 on keskkonnavalda kohustuslik, kui süvendatakse veekogu või paigutatakse veekogu põhja süvenduspinnast mahuga alates 100 kuupmeetrist (p 8), kui toimub tahkete ainete paigutamine mahuga alates 100 kuupmeetrist (p 10), kaadamine mahuga alates 100 kuupmeetrist (p 11) ja kui muudetakse pinnaveekogumiga hõlmatud veekogu, pinnaveekogumiga hõlmamata loodusliku järve või üle ühe hektari suuruse veepeegli pindalaga tehisjärve kaldajoont (p 17).

Keskkonnavalda p 1.2. kohaselt antakse keskkonnavalda nr KL-521137 Mittetulundusühingule Hara Sadam Hara sadama (Hara sadam, Hara küla, Kuusalu vald, Harju maakond, kü 42301:001:0292) akvatooriumi süvendamiseks mahus 3 840 m³ (loa tabel V10). Süvenduspinnas on lubatud paigutada sadam akvatooriumi piiresse jäävale madalale merealale sadamaala kujundamise eesmärgil (loa tabel V11). Täiteala korrastamiseks kaetakse ala veel eraldi täitematerjaliga (muld, liiv) mahus 2 850 m³ (loa tabel V11). Tegevuse käigus muutub rannajoon (loa tabel V12).

3.2.2. VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnavalda tähtajatu, va kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Taotluse kohaselt kavandatakse ühekordseid süvendustöid ja süvenduspinnase paigutamist madalale merealele. Keskkonnavalda taotletakse kaheksaks aastaks. Tegemist on erasadamaga. Erasadamate puhul viiakse läbi töid sagedasti erinevate toetuste toel. Toetuse taotlemiseks on vajalik kehtiva keskkonnavalda olemasolu. Lisaks, tööde elluviimine sõltub tehnika kättesaadavusest ja ilmastikutingimustest. Seega on põhjendatud keskkonnavalda taotlemine pikemaks perioodiks ning lähtuda maksimaalsetest võimalikest vajadustest. Keskkonnavalda antakse lähtuvalt taotlusest kehtivusega kaheksa aastat.

3.2.3. Süvendustööd toimuvad Hara sadama akvatooriumis. Taotluse kohaselt paigutatakse süvenduspinnas sadama akvatooriumi piires madalale merealale (vt eelhinnangu joonis 3). Täidetav maa-ala annab võimaluse arendada sellel sadamale vajalikku taristut. Käesolevalt konkreetseid rajatise ei planeerita.

Eesti mereala sisemeri on avalik veekogu ja kuulub riigile (VeeS § 23). Sadamale määratakse Vabariigi Valitsuse määrusega akvatoorium. Hara sadamale on määratud akvatoorium Vabariigi Valitsuse 12.09.2003 korraldusega nr 555. Määratud akvatoorium hõlmab nii süvendusala kui ka täiteala. Lähtuvalt eeltoodust on õigus töödeks sadama akvatooriumis.

Kinnisomand ulatub avaliku veekogu kaldajooneni ja kaldajoon on veekogu tavaline veepiir (asjaõigusseadus § 133 lg 1). Süvenduspinnase paigutamisel madalale merealale muutub

rannajoon. Katastripidaja teeb piiriandmete paranduse, kui Eesti topograafia andmekogus (ETAK) on andmed uuendatud[1].

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud (VeeS § 192 lg 1, KeÜS § 52 lg 1 p 2).

3.2.4. Looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 38 lg 3 kohaselt on ehituskeeluvööndis uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. Piirkonnas ehitamist reguleerib ka Lahemaa rahvusparki[2] kaitse-eeskiri[3]. Lahemaa rahvusparki piiranguvööndis on keelatud ehitiste püstitamine kalda ehituskeeluvööndis, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul kaitse-eeskirja lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhtudel[4]. Ranna ehituskeeluvööndi ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele[5]. Sadamaseaduses (edaspidi *SadS*) § 2 lg 1 kohaselt on sadam SadS tähenduses veesõidukite sildumiseks kohandatud ja sadamateenuse osutamiseks kasutatav maa- ja veeala ning seal asuvad sadama sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ehitised. Sadamaehitisteks on üksnes need ehitised, mille abil pakutakse sadamaregistris registreeritud sadamates sadamateenuseid.

KeÜS § 55 sätestab, et kui keskkonnaloaga lubatavaks tegevuseks või sellise ehitise püstitamiseks, mille jaoks ehitusluba ei anta enne keskkonnaloa andmist, on vaja kehtestada detailplaneering, ei anta keskkonnaluba enne sellise detailplaneeringu kehtestamist.

Käesoleval juhul kavandatav süvendus ja täiteala rajamine ei ole tegevus, mis vajaks eraldi detailplaneeringut (ehitusseadustik § 12 lg 2, planeeringuseaduse § 125, LKS § 38 lg 5 p 2, kaitse-eeskirja § 23 lg 5 p 2). Ei kavandata uute rajatiste püstitamist ega laiendamist.

Pinnast loetakse jäätmeteks, kui see on seisnud ladestuskohas kolm aastat. Samuti, kui süvenduspinnase kasutamise aeg ja koht ei ole kindel ja garanteeritud loetakse ladustatud süvenduspinnas jäätmeteks (jäätmeseadus (edaspidi *JääTS*) § 35² lg 1 p 4). Süvenduspinnase püsivalt paigaldamist maapinnale mäena või vallina käsitletakse insenerehitisena (*JääTS* § 35² lg 2²). **Seega peab pärast süvendatud pinnase tahenemist pinnas planeerida. Ei ole lubatud süvenduspinnase mägedesse või vallidesse paigutamine kinnistul (vt p 3.3.5).**

Avaliku veekoguga piirneva kaldakinnisasja omanikul on õigus koormata avalikku veekogu üle kinnisasja piiri ulatuva ning veekogu põhjale toetuva kaldaga püsivalt ühendatud ehitisega seaduses sätestatud tingimustel ja korras (VeeS § 214 lg 2). Täitealale rajatiste rajamiseks on vajalik siiski vastava planeeringu kehtestamine. **Keskkonnaluba ei anna õigust ehitiste ehitamiseks (vt p 3.3.7).**

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 4).

3.2.5. Süvendamisega võib kaasneda mõningane heljumi teke ja toitainete/ohtlike ainete vabanemine setetest, st muutub vee kvaliteet. 07.10.2022 kinnitati keskkonnaministri käskkirjaga nr 357 veemajanduskavad ja meetmeprogramm lisadega[6]. 2022-2027

veemajanduskavade eesmärgiks on mh pinna - ja põhjavee vähemalt hea seisundi saavutamine. Veemajanduskavade meetmeprogrammi (edaspidi *VMK*) kohaselt on oluline uutest ja olemasolevatest koormusallikatest tuleneva veekogumi ohustatuse vältimine, et saavutada merekeskkonna hea seisund (VeeS § 31 lg 1 p 6). Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2021-2027 kohaselt on 2027. aastaks seatud veekogumi seisundi eesmärgiks hea[7].

Taotluse kohaselt süvendatakse akvatooriumi (liiv, kruus 30%, savi, kivid 70%). Eelhinnangu p 1.1.5. kohaselt süvendatav pinnas reostunud ei ole. Täpsemad pinnase analüüsid ei ole vajalikud HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhendi[8] p 6.3. c kohaselt: märgatavate varasemate ja praeguste saasteallikate puudumine, kui süvendamine ei ületa 10 000 tonni aastas.

Eelhinnangu p 1.3.1. kohaselt sellises mahus põhjasetete häirimisel tekkiv toitainete lahustumine veesambasse ei põhjusta täiendavat pelaagilist primaarproduktiooni määral, mis võiks mõjutada veekogumi seisundit. Üldisi veekaitse eesmarke silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) ning hajuheite minimeerimiseks (VeeS § 119 p 6) on võimalik rakendada vastavaid töökorralduslikke nõudeid: tööde korraldamisel tuleb järgida ilmastikutingimusi (vt p 3.3.3., 3.3.5.) ning süvendustööde teostamisel peab teostama pidevalt visuaalset seiret ja vastavalt seirele töid korraldama (vt p 3.3.4.). Tööd tuleb viia läbi ühes etapis (vt p 3.3.5.), nagu toodud ka taotluses. Kaadamisel tuleb välistada, et pinnas kanduks pinnasepaigutamise alast kaugemale merealale (vt p 3.3.5.). Süvendatud pinnasest tuleb eemaldada kõik mitte mineraalne ja orgaaniline materjal ehk jäätmed (prügi), keelatud on reostunud pinnase kaadamine (3.3.6).

Kasutades töödeks töökorras tehnikat (vt p 3.3.8.) on minimeeritud reostuse risk, mis võiks kaasneda tehnika rikestest.

Teostades töid vastavalt keskkonnaloa taotluses toodule ning keskkonnaloas toodud nõuetele ja tingimustele (vt p 3.3.), jäävad süvendamise ja süvenduspinnase paigutamisega kaasnevad võimalikud muutused veekeskkonnas loodusliku muutlikkuse piiridesse, muutused on ajutised ning mõju Hara ja Kolga lahe rannikuveekogumile on lokaalne ja tegevuse tulemusena ei halvene seisund veepoliitika raamdirektiivi mõttes.

Keskkonnaloa andmisest keeldumiseks puuduvad VeeS § 192 lg 3 p 8, 9 ja 10 toodud alused.

3.2.6. Süvendustöödega ja pinnase paigutamisega madalale merealale kaasneb vahetu elupaikade kadu, lisaks kaasneb töödega müra ja heljumi levik, mis võib häirida elustikku.

Süvendustööde alal ja ka pinnase paigutamise alal puuduvad kaitstavad elupaigatüübid, alal ei ole registreeritud kaitsealuste liikide elupaikasid (vt eelhinnangu ptk 1.2.3.). Arvestades, et töid teostatakse taotluse kohaselt väljaspool kalade peamist kudeaega ja lindude pesitsusaega, ei kaasne tegevusega olulist negatiivset mõju kalastikule ja linnustikule. Vastav töökorraldus fikseeritakse töökorraldusliku meetmena (vt p 3.3.1.). Tööde teostamisel ühes etapis (vt p 3.3.2.) on tegevuse mõju ajutine.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 2).

3.2.7. Ranna kaitse eesmärk on rannal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine (LKS § 37 lg 1 p 1 koosmõjus LKS § 34). Töödega vahetult piirneval rannaalal kaitstavad kooslused puuduvad. Arvestades, et tegemist on olemasoleva sadamaalaga, on ala inimese poolt mõjutatud ning kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt ranna looduskooslusi.

Sadama süvendustööd on planeeritud kaidega ümbritsetud akvatooriumi osas, mistõttu töödega tekkiva heljumi mõju jääb suuresti sadama piirkonda. Seega, tegevus ei too kaasa püsivaid olulisi muutusi mere elupaigatüüpides, mis asuvad tegevusest 1,5 km kaugusel. Oluline on tööd korraldada taotluses toodud viisil (vt p 3.3.5.).

Tööde käigus ei rajata uusi sadamarajatisi. Tõstetud kinnistu maapind annab võimaluse arendada sellel sadamale vajalikku taristut. Süvendustöödel ja süvenduspinnase paigutamine ei mõjutata veekogu väljakujunenud hoovuste mustrit. Seega, tegevus ei mõjuta oluliselt vee liikumist laiemalt, samuti ei ole mõjutatud oluliselt rannaprotsessid.

Teostades töid vastavalt taotlusele ja keskkonnaloaga seatud töökorralduslikele meetmetele, välistatakse võimalik negatiivne mõju seoses süvenduspinnase kaadamisega merre (VeeS § 192 lg 3 p 9 ja p 10). Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 4).

3.2.8. Keskkonnaluba on vajalik ka sadamalal sadevee juhtimiseks (veeseadus § 187 p 6). Suublasse juhitud sademevesi peab vastama sademevee saasteainesisalduse piirväärtustele ja veeloaga määratud heitkogustele. Vajalik on vastava keskkonnaloa taotlemine, kui toimub sadevee juhtimine suublasse. Sadama akvatooriumi süvendamine ja sadevee juhtimine sadamaehitiste maalt (parklad, kaid) ei ole ruumiliselt ja tehnoloogiliselt seotud, seega ei ole asjakohane ühise keskkonnaloa andmine (KeÜS § 41 lg 4) ning puudub vastuolu keskkonnaloa andmiseks sadama arendustöödeks.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 4).

3.2.9. Keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui tegevus seab ohtu veekaitse eesmärkide saavutamise (VeeS § 192 lg 3 p 8). Keskkonnaloaga seatakse töökorralduslikud meetmed (vt ptk 3.3.), mille järgimisel ei seata vee erikasutustöid teostades ohtu veekaitse eesmärkide saavutamist. Arvestades kavandatud tööde mahtu, aega ja rakendatavaid meetmeid, puudub kavandataval tegevusel mõju vee elustikule, merepõhja elupaikadele ja inimestele. Tekkiv häiring jääb loodusliku varieeruvuse piiridesse. Puuduvad alused keskkonnaloa andmisest keeldumiseks (VeeS § 192 lg 3 p 8, KeÜS § 52).

3.3. Keskkonnaloale nõuete seadmine

Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti

kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

Arvestades VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6, seatakse keskkonnaloale töökorralduslikud nõuded ja tingimused.

3.3.1. Eelhinnangu p 1.1.5. kohaselt tekib süvendustööde käigus paratamatult heljunit. Süvenduse käigus satub pidevalt merre 4-10% süvendatavast pinnase kogusest. Heljumi pilv levib süvenduskohast edasi ca 200-300 m, sealt edasi langeb selle kontsentratsioon oluliselt. Heljum settib kaasamiskohal väga kiiresti, ca 1 tunni jooksul, nii lühikese aja jooksul ei levi heljum enam kui 500 meetri raadiuses kaadamiskohast. Heljum võib kahjustada kalade larvide ja noorjarkudel hingamist, samuti võivad settida täis kudealad ning lindude toitumisalad.

Suurenenud heljumi kontsentratsioon vees võib vähendada sukeldavate lindude nägemisraadiust ning seeläbi mõjuda ka saagipüüdmise efektiivsust. Kriitilise kontsentratsioonina, millest alates tekib negatiivne mõju, on ära toodud 15 mg/l^[9]. Lisaks võivad mõjud linnustikule toimuda müra häiringute kaudu (vt eelhinnangu ptk 1.3.1.).

Hooldussüvendustöid teostatakse taotluse kohaselt väljaspool kalade rände- ning kudeaega ja lindude pesitsusaega. Meede fikseeritakse keskkonnaloas järgnevalt: **tööd tuleb teostada väljaspool kevadist kalade kudeaega 15.04-30.06 ja lindude pesitsusaega 01.05.-31.07.**

3.3.2. Toitumisaladele settinud heljum võib häirida lindude toitumist pikemalt (1-3 aastat) ^[10]. Ajapikku küll põhjaelustik taastub, kuid pidevad süvendamis- ja pinnase paigutamine merre võib pärssida või takistada merepõhjakoosluste taastumist aladel, kuhu heljum kandub. Selliselt ei ole tegemist enam ajutise häiringuga. Järjepidev häiring toitumisaladele võib tuua kaasa olulise mõju lindudele.

Töökorraldus, et tööd teostatakse ühes etapis, on välja toodud taotleja poolt 20.02.2024 esitatud täiendavas info tööde korralduse osas. Taotleja andmetel ei kavandata ka uusi täitealasid lähima kümne aasta jooksul. Kui süvendamis- ja süvenduspinnase paigutamise tööd viiakse läbi ühes etapis ning regulaarseid hooldustöid ei kaasne või töid ei kavandatavaid etapiviisiliselt, on tegemist ajutise ja lühiajalise mõjuga. Ahjutine ja ruumiliselt piiratud alal olev häiring ei too kaasa püsivaid olulisi muutusi põhjaloomastikule- ja taimestikule ning linnustikule. Selguse mõttes fikseeritakse töökorralduslik meede ka keskkonnaloas. **Seega vältimaks töödest tulenevaid häiringuid, tuleb lähtuvalt taotlusest ning LKS kohasest isendikaitsest^[11] tööd kavandada ühe etapina.**

3.3.3. Vahetult süvendustööde alal ja süvenduspinnase paigutamise alal põhjaelustik hävib. Põhjaelustikku mõjutab lisaks ka heljumi levik, seeläbi mõjutab heljumi levik ka sukelduvate lindude ja kalade toidubaasi. Lisandunud heljumi mõju põhjakooslustele võib täheldada veel 2-3 aastat pärast süvendustöid, seejärel tõuseb põhjaelustiku arvukus ja biomass normaalsele

tasemele. On täheldatud, et kõrgemad heljumi kontsentratsioonid esinevad valdavalt suuremate tuulesündmuste korral, heljumi kontsentratsioon tõuseb märgatavalt, kui tuule kiirus on 10 m/s või rohkem[12]. **Takistamaks heljumi levikut laiale merealale (merepõhja elustiku elupaikadele, kui ka kalade kudemisalad ja lindude toitumisalad) peab tööde teostamisel arvestama, et tuulesuund oleks lääne-, põhjakaarest. Tuule kiirus ei või olla suurem kui 10 m/s. Lisaks, süvendatav pinnas tuleb pinnasepaigutamise alal vabastada allatuult, et võimalikult suur osa materjalist vabaneks ettenähtud alal.**

Piirang on vajalik, kuna korraldades töid vastavalt nõuetele võib mõju merepõhjaelustikule pidada pigem lokaalseks ja pöörduvaks. Lisaks, tööde teostamine nõrgemate tuultega võimaldab tööde teostamist parema kvaliteediga ning väheneb ka võimalike avariide oht. Seeläbi aitab tööde ajastamisel tuule kiiruse järgimise piirang kaasa kvaliteetse süvendustöö saavutamisele kui ka mõjutatava ala vähendamisele. Järelikult on rakendatav meede optimaalne.

3.3.4. Üldisi veekaitse eesmärges silmas pidades (VeeS § 31 lg 1 p 6) **tuleb peatada süvendustööd, kui visuaalse seire käigus tuvastatakse reostusilmingud või oluline heljumi kandumine madalasse rannikumerre kaugemale kui 500 m tööpiirkonnast. Keelatud on reostunud pinnase kaadamine.** Kui toimub süvendustööde ajal pidev visuaalne seire ja reostusilmingute ilmnemisel (pinnavee läbipaistvuse olulisel halvenemisel, õlilaikude, ebameeldiva lõhna või mõne muu reostusele viitava muutuse korral) tööd peatatakse, reostuse riski maandatakse.

3.3.5. Erosiooni ja hajuheite risk on minimaalne, kui tööd viiakse ellu vastavalt taotlusele ühes etapis. Tööde teostamisel ühes etapis **loodav täiteala taheneb ning korrastatakse ja seega ei ole värskelt paigutatud pinnas püsivalt mere mõjuvallas.** Lisaks **tuleb tööd katkestada valingvihmade korral.** Tööde vältimisele valingvihmade korral välditakse pinnase kohest uhtumist merre.

Pinnase paigutamisel madalale merealale tuleb lähtuda taotlusest toodud töökorraldusest ja paigutada pinnas järgnevalt:

*Süvendamisel saadud jämedamad setted (kruus, munakad, veerised, suured kivid) tuleb paigutada süvenduspinnase paigutamiseala merepoolseks piiriks ning selle ja praeguse ranna vaheline ala tuleb täita ülejäänud setetega.

*Süvendatav pinnas tuleb pinnasepaigutamise alal vabastada allatuult, et võimalikult suur osa materjalist vabaneks ettenähtud alal.

*Süvenduspinnas tuleb ladustada ja planeerida viisil, et maapinna joon veepiiril oleks püsiv ning kandev ning võimalikult lauge kaldega mere suunas. Tööde teostamisel peab lähtuma sellest, et setted kõrgema veeseisuga ja tugevama lainetusega merre tagasi ei valguks, kuid veetõusu korral oleks veel kuhu liikuda. Ei ole lubatud tekitada järske pehmest pinnasest nõlva mere suunas.

*Peale süvenduspinnase tahenemist tuleb teostada tahkete ainete paigutamine ning kogu ala tuleb korrastada. Alale ei tohi jääda mägesid või valle. Ala peab jääma loomulik.

Meetmed on sobilikud ja vajalikud tagamaks, et süvendustööde ja pinnase paigutamisega kaasnevad mõjud oleksid võimalikult lokaalsed ja minimaalsed.

3.3.6. Süvenduspinnase paigutamisel tuleb pinnasest eemaldada prügi. Jäätmed tuleb käidelda jäätmeseaduses sätestatud korras.

3.3.7. Süvenduspinnase paigutamise ala korrastamiseks on lubatud kasutada liiva, kruusa mulda. Ei ole lubatud täiteala serva kindlustamisel kasutada lisaks muid ehitusmaterjale. Keelatud täitealale ehitus-lammutustegevuse käigus tekkinud materjalide paigutamine. Ei ole lubatud rajatiste rajamine.

3.3.8. Kasutatav tehnika peab olema töökorras ja ei tohi põhjustada täiendavat pinnase-ega veereostust[13] ega tekitada keskkonnakahju[14]. Tööde käigus tuleb järgida head ehitustava ning jälgida töötavate mehhanismide tehnilist korrasolekut. Naftasaaduste, mürgiste ainete või heitveega saasteainete looduskeskkonda sattumisel, avarii või selle ohu korral koheselt võtta tarvitusele abinõud avariilise reostuse peatamiseks ja likvideerimiseks või ennetamiseks. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva keskkonna kahjustamine. Rakendades töökorralduslikke meetmeid jäävad vee erikasutusega kaasnevad võimalikud muutused loodusliku muutlikkuse piiridesse ning mõju rannikuveekogumile on lokaalne ja tegevuse tulemusena ei halvene seisund veepoliitika raamdirektiivi mõttes. Kasutatav meede on sobiv, vajalik ja mõõdukas. Õnnetustega kaasnev keskkonnareostus võib olla pöördumatu ning selle likvideerimisega kaasnevad kulud märkimisväärsed.

3.3.9. Keskkonnaamet lähtus loa andmisel ja meetmete seadmisel taotlusest. Keskkonnaloaga seatud meetmeid järgides on võimalik teostada vee erikasutustöid ilma keskkonnale olulist mõju avaldamata. Seega, tööde tegija on kohustatud kasutama keskkonnaloa taotluses kirjeldatud tehnoloogiat ja töökorraldust ning teostama töid mahus, mis on toodud Keskkonnaametile esitatud taotluses. Keskkonnaloale kantud nõuete mitte täitmise korral on Keskkonnaametil, vastavalt KeÜS § 62 lg 2 ja VeeS § 194 lg 2 p 4 õigus tunnistada keskkonnaluba kehtetuks. Loas määramata juhtudel tuleb lähtuda veeseadusest ning selle alusel kehtestatud õigusaktidest.

3.4. Aruandluse esitamine

Keskkonnaloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta, st veekasutuse aruande. Keskkonnaloa omaja esitab aruande, kui VeeS § 187 punktides 8 ja 10 nimetatud tegevus toimub meres. Seega veekasutuse aruanne tuleb esitada meres süvendamisel, tahkete ainete paigutamisel ja kaadamisel. Veekasutuse aruanne tuleb esitada vastavalt VeeS § 195 lg 2 ja lg 3 ning vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 vastu võetud määrusele nr 6 „Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord“. Veekasutuse aruanne esitatakse keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja

peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalasid kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelepea](#)“.

[1] Maakatastriseaduse, asjaõigusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskiri. K ä t t e s a a d a v <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/2dda0c63-3e0e-412f-8936-769b4b0e23d2> (16.02.2024).

[2] EELIS kood KLO1000511

[3] Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määrus nr 18 „Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri“, edaspidi kaitse-eeskiri.

[4] Kaitse-eeskirja § 23 lg 1 p 2

[5] Kaitse-eeskirja § 23 lg 5 p 2

[6] VMK materjalid kättesaadavad: <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku> (26.02.2024)

[7] Veemajanduskavade info on kättesaadav <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027> (26.02.2024).

[8] HELCOM Süvendamise ja kaadamise juhend. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2016/11/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (26.02.2024).

[9] Gasum Oy, 2016. Soome ja Eesti vaheline maagaasitorustik BALTICCONNECTOR. Keskkonnamõju hindamise aruanne. Kättesaadav: https://elering.ee/sites/default/files/attachments/BALTICCONNECTOR_YVA_Estonia_290220 (28.12.2023).

[10] TÜ Eesti Mereinstituut, 2020. Kunda sadama süvendusjärgne merekeskkonna seire 2020. aastal.

[11] LKS § 55 lg 6, lg 6¹

[12] Paldiski Lõunasadama süvendustööde aegse heljumi seire aruanne 2020 (<https://www.ts.ee/wp-content/uploads/2020/05/Paldiski-L%C3%B5unasadama-s%C3%BCvendust%C3%B6%C3%B6de-heljumi-seire-aruanne-2020.pdf>) (26.02.2024).

[13] Veeseadus § 71 lg 3: Merereostus on inimtegevuse tagajärjel ainete, energia, radioaktiivse kiirguse, elektri- ja magnetvälja, müra, infra- ja ultraheli otsene või kaudne õhku või merekeskkonda juhtimine või sattumine sellisel määral, et sellel on või võib olla kahjulik mõju, näiteks oht inimese tervisele ja varale, kahju elustikule, merendustegevusele ja merendusteenuste kasutamisele, mereökosüsteemide või nendest otseselt sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide kvaliteedile, sealhulgas elustiku mitmekesisuse vähenemine, hüvede vähenemine ja vee kvaliteedi halvenemine, mistõttu on häiritud merekeskkonna õiguspärane kestlik kasutamine.

[14] Veeseadus § 145. Keskkonnakahju tuvastamine ja algne olukord

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule

halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond